

jeg antager, at man kan være enig om, at det ikke kan tænkes, at et Thing, sammenfat efter Arbeidernes Lykke, vil være i Stand til i nogen mærkelig Grad at forbedre deres materielle Bilskaar, ikke vil kunne have en bedre Villie, en alvorligere Stræben efter at komme disse Medborgere til Hjælp, end vi have, hvad skal der saa vindes for dem ved de Forandringer, som nu bringes i Forslag? Vil det ikke være at nære den Illusion, som Agitatorer foregjægle dem, og som vi maa vide, ikke kan være Andet end en Illusion? Men man kunde jo sige: I alt Fald vil det ingen Skade gjøre, det er saa Faa, der kommer til, lad disse saa Personligheder blive admitterede til Balsem, det vil ikke have nogen Indflydelse paa Arbeidernes Stilling og Forhold i det Hele. Dette tror jeg imidlertid ikke, at man kan gaa ud fra; det er en af mine Hovedindvendinger imod dette Forslag, at det med stor Sandsynlighed vil forringe den arbejdende Befolknings materielle Bilskaar; thi for det Første spiller det i den Samfundsklasse en betydelig Rolle, at den ved sine egne Anstrengelser kan frigjøre sig for Fattigvæsenets Understøttelse, for det Andet spiller det for den private Velgjørenhed en betydelig Rolle at kunne frelse den værdige Trængende fra at komme ind under denne Understøttelse. Jeg taler ikke saa meget om den Understøttelse, som er organiseret under Navn af det frivillige Fattigvæsen; thi, uagtet jeg tror, at dette Understøttelsesvæsen har en Fremtid, skal jeg villig erkende, at det ikke har saa stort et Omfang, som det kunde ønskes; men jeg sigter til den Fattigunderstøttelse, som indbrager sig enhver Kontrol, som øves i Lørdom af de Private. I den Henseende har netop det altid spillet og vil altid spille en betydelig Rolle for Bedkommende, at kunne frelse en Familie fra at falde ind under Fattigvæsenet. Men naar nu en Lovbestemmelse vil udflette de Virkninger, som det kommunale Fattigvæsen som saadant har — og dertil gjør dette Lovforslag Begyndelsen — saa lammer man den private Velgjørenhed og borttager en Del af den Opfordring, som den Private nu har til at komme den Trængende til Hjælp. Det er Hovedsagen ved den private Velgjørenhed, naar den skal trives, at den skal komme de Personer til Hjælp, som kaldes de værdige Trængende, det er Hovedsagen for den, som giver af sin egen Kasse, at forvisse sig om, at han giver paa et Sted, hvor han kan have den Tilfredsstillelse at se Virkningen af det, han yder, og det er en Hovedsag for det frivillige Understøttelsesvæsen at yde de ubekjendte Givere en

Garanti i saa Henseende. Der er ingen Ting saa lammende for den private Velgjørenhed som det, at den giver paa et Sted, hvor det ikke paaskjønnes, og til Personer, som senere ikke vise sig værdige dertil. Derfor maa det være Opgaven, den sociale Opgave, i saa stort Omfang, som det er menneskeligt muligt — det bliver aldrig mere end tilnærmelsesvis muligt — at gjennemføre Forfjellen mellem de værdige Trængende og dem — som ogsaa findes — hvis Trang skyldes deres egen Lædighed og Udygtighed til at paatage sig Arbejde. Det er ligeledes klart, at naar man gaar ind paa den Vej, som nærværende Lovforslag anviser, naar man hæver de særegne Virkninger, som ere knyttede til Forsørgelsen gennem det almindelige Fattigvæsen, vil en Forøgelse af Fattigbyrden og det en meget betydelig Forøgelse blive Følgen. Det vil aldrig være muligt for de Personligheder, hvem Fattigunderstøttelsens Uddeling er betroet, med fuldstændig Sikkerhed at kunne afgjøre, hvorvidt den, der henvender sig til dem, virkelig er trængende eller ikke, og den naturlige Følge deraf er, at man, naar en Mand, som henvender sig til En, ligesom lider Sult, ikke kan paadrage sig det Ansvar, ikke at yde den Hjælp, han begjærer. Men netop, fordi Forholdet er saaledes, bliver det i væsentlig Grad af Interesse for Samfundet, at en Person ikke er aktfor tilbøjelig til at henvende sig om Understøttelse af den Art, og man kan sige med fuldkommen Sikkerhed, at naar dette Lovforslag maatte blive vedtaget, vilde Alstrømningen til det kommunale Fattigvæsen blive meget større, end den for Dieblisset er, og deraf vil saa ogsaa en meget betydelig Forøgelse af Fattigbyrden over hele Landet blive Følgen. Det kunde nu vel være, at dette ikke vil blive betragtet som nogen Indvending fra det høie Things Side, at tværtimod Flertallet med Villighed vil paatage sig en meget betydelig Fattigkat for at kunne tilfredsstille det, som det anser for at være det Nødvendige. Men jeg skal i det Mindste for mit Bedkommende sige, at jeg vedkjender mig den Ansuelse, at Fattigkatten, som den nu svares over hele Landet, allerede er trykkende nok, og at det tværtimod vil være ønskeligt ikke at forsøge den, men om muligt at bringe den ned, og dette kan kun ske derved, at man paa enhver Maade, som staar til Lovgivningsmagtens Raadighed, stræber hen til, at det private Fattigvæsen kan komme til at virke saa fylldigt som muligt, at Velgjørenhedens Rulver strømme saa rigeligt som muligt. Ad den Vej kan det Formaal, som man her har villet sætte sig, at komme de uforfryldte Trængende til Hjælp, opnaas uden